

Kunnskapsdepartementet
postmottak@kd.dep.no

Postboks 1025 Sentrum, 0104 Oslo
Telefon 21 02 34 00
Telefaks 21 02 34 01
Besøksadresse Tollbugata 35
Kontingentkonto 8380 08 68621
Bankkonto annet 8380 08 68605
post@forskerforbundet.no
www.forskerforbundet.no
Foretaksnr 971 422 505

Deres ref:

Vår ref: 32011

Vår dato: 30.11.2010

Høringsuttalelse - utkast til endring av forskriftsbestemmelser som gjelder akkreditering av doktorgradsstudier

Det vises til brev fra Kunnskapsdepartementet av 31.08.2010 om høring på denne saken.

Forskerforbundet støtter departementets forslag om at NOKUT kan fastsette et kriteriesett for akkreditering av doktorgradsstudier og et annet for revidering av akkrediterte doktorgradsstudier.

Forskerforbundet går mot departementets forslag om tallfesting av minimumsstørrelse på fagmiljøet knyttet til et doktorgradsstudium. Forslaget begrunnes med behovet for å sikre en god og effektiv doktorgradsutdanning der all doktorgradsutdanning skal skje i aktive, publiserende forskningsmiljøer, som kan vise til gode resultater over tid. Evalueringen av doktorgradsutdanningen i 2002 viste at de største utfordringene var knyttet til dårlig fullføringsgrad samt mangelfull veiledning og oppfølging. Videre viste en undersøkelse som NIFU STEP gjorde av stipendiatmedlemmene i Forskerforbundet at opplærings-/kursdelen i doktorgradsprogrammene oppfattes som irrelevant og at de organiserte forskerskolene har liten effekt (NIFU STEP Rapport 38/2009). Utfordringene er godt kjent men det er i liten grad gjort tiltak for å rette på dem. I tillegg varslet Regjeringen i St.meld.nr. 30 Klima for forskning (2008-2009) at den ville ta initiativ til at det gjennomføres en ny internasjonal evaluering av kvaliteten i norsk doktorgradsutdanning. Dette er heller ikke fulgt opp.

Det er vanskelig å se hvordan forslaget fra departementet kan bidra til å møte utfordringene i doktorgradsstudiene. Tiltak må innrettes i forhold til de påpekte problemene og de er i dette tilfelle ikke knyttet til utdanningenes størrelse. Det er ikke påvist at små fagmiljøer har dårligere doktorgradsutdanning enn store fagmiljø. Videre er det grunn å trekke frem at forskerutdanningen ikke bare kan reproducere forskere kun på de områder hvor vi i dag er sterke. Et spisset fagmiljø med gode nasjonale og internasjonale kontakter vil kunne tilby fullgod doktorgradsutdanning selv om det er mindre enn det forslaget legger opp til. Forskerforbundet avviser derfor forslaget fra Regjeringen som et mulig tiltak for å forbedre forskerutdanningen i Norge.

Det er grunn til å tro at departementets forslag er et forsøk på å stramme inn på adgangen til å bli universitet ved å skjerpe akkrediteringskravene. Det er

kritikkverdig at departementet gjør dette under dekke av å foreslå tiltak for kvalitetsutvikling. Forskerforbundet støttet innføringen av dagens regelverk når det gjelder krav til akkreditering. Dagens krav for å bli universitet er strenge, og det er krevende å oppnå universitetsstatus i dag. Det har tatt tid og krevd langsiktig arbeid å bli universitet for både Universitetet i Stavanger og i Agder. Bortsett fra Høgskolen i Bodø, som blir universitet fra 01.01.2011, er det i overskuelig fremtid ingen institusjoner som vil innfri kravene.

Kompetansen blant de ansatte er stadig økende og på sikt vil flertallet av de ansatte ved høyskolene inneha doktorgradsutdanning. Med denne utviklingen følger også et legitimt ønske om økt tid og ressurser til FoU også ved høyskolene. Dette er i utgangspunktet en positiv utvikling som fremmer kvaliteten på undervisningen, forskningen og formidlingen. Gitt dagens regelverk med mulighet for å kunne skifte institusjonskategori vil høyskolenes ønske om samme grad av autonomi og selvstyre som universitetene være en legitim drivkraft.

Forslagene til innskjerping på kravene for å bli universitet vil ikke gjøre noe med de underliggende drivkreftene bak universitetsambisjonene. Innføring av strengere krav vil derfor mest sannsynlig ikke stoppe noen fra å prøve å bli universitet. Det vil snarere kunne understreke betydningen av å mobilisere alle ressurser for å innfri kravene samt forsterke incentivene til fusjoner i sektoren. Årsaken til det sterke presset ved mange høyskoler og regioner for å bli universitet er adgangen til å akkreditere seg til en annen institusjonskategori. Endring av kriteriene for å gjøre det lettere eller vanskeligere å endre institusjonskategori vil ikke løse dette. Forskerforbundet går derfor mot forslaget om å stramme inn på kriteriene for å bli universitet.

Med vennlig hilsen
Forskerforbundet

Bjarne Hodne
leder

Sigrid Lem
generalsekretær